

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5To/7/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120010199
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Rešatková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120010199.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Evy Rešatkovej a sudcov JUDr. Vladimíra Monoka a JUDr. Moniky Halkociovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 30.03.2022 v Prešove takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. poriadku na podklade odvolania obžalovaného E. O. z r u š u j e v rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 33T/11/2020 zo dňa 02.12.2021 výrok o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

obžalovanému E. O. - nar. XX.XX.XXXX v Prešove, trvale bytom B. V. č. XXXX/XX, Z., toho času vo výkone trestu v inej veci

u k l a d á :

Podľa § 199 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 36 písm. d), § 37 písm. h), § 42 ods. 1 Tr. zákona s ú h r n n ý trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona ho pre účely výkonu trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zákona súčasne z r u š u j e v rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 5T/136/2018 z 23.08.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8To/55/2019 z 23.04.2020 výrok o treste, ktorým bol obžalovanému E. O. uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov za zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zákona so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 33T/11/2020 zo dňa 02.12.2021 bol obžalovaný E. O. bol uznaný vinným v bode 1/ zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zákona s poukazom

na § 139 ods. 1 písm. c) a § 127 ods. 5 Tr. zákona v bode 2/ z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Tr. zákona účinného do 31.07.2019 na tom skutkovom základe, že

ad1/

dňa 06.08.2019 v čase okolo 18.30 hod. v Lipanoch, okr. Sabinov, v blízkosti železničnej stanice, pod vplyvom alkoholických nápojov chytil za vlasy svoju bývalú družku C. F., nar. XX.XX.XXXX z mesta Z., túto následne odtiahol do kríkov rastúcich pri rieke Torysa, hodil ju na zem, stiahol jej krátke nohavice spolu s nohavičkami, ľahol si na menovanú a začal s ňou vykonávať pohlavný styk, pričom sa poškodená po celý čas bránila, plakala a prosila ho, aby prestal, čím jej takto spôsobil zranenia, ktoré si vyžiadali lekárske ošetrenia, avšak bez doby liečenia a práceneschopnosti poškodenej osoby,

ad2/

dňa 03.06.2019 v čase okolo 10.50 hod. po svojom vopred uváženom úmysle prisvojiť si cudziu vec vošiel počas riadnej prevádzkovej doby do predajných priestorov prevádzky potravín H. - C., situovanej v murovanej budove nachádzajúcej sa v meste Lipany na ul. F. č. XXX, okr. Sabinov, kde následne využil nepozornosť v tom čase prítomných zamestnancov a ukradol odtiaľ čokoládu výrobnnej značky Študentská pečať tým spôsobom, že pristúpil k predajnému regálu s cukrovinkami, z predajného regálu predmetný tovar následne vzal, vložil si ho do vnútornej strany svojich nohavíc, prekryl ho tričkom a s týmto tovarom následne bez jeho zaplatenia prešiel cez pokladničnú zónu potravín, vnútorné priestory potravín H. - C. vzápätí opustil a z miesta ušiel, čím takto uvedeným konaním, krádežou čokolády výrobnnej značky Študentská pečať spôsobil vlastníčkovi, poškodenej spoločnosti H. - C., spol. s.r.o. so sídlom v meste Prešov na ul. O. XX, okr. Prešov, IČO: XX XXX XXX škodu vo výške 2,39,- EUR, pričom tento skutok spáchal aj napriek tomu, hoci už bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvanástich mesiacoch postihnutý, a to rozkazom Okresného úradu Prešov, Odboru všeobecnej vnútornej správy o uložení sankcie - pokuty vo výške 30,00,- EUR zo dňa 06.03.2019, pre spáchanie priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1/ Zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov pod sp. zn.: OU-PO-OVVS2- 2019/014089, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 02.04.2019,

za čo mu bol podľa § 199 ods. 2 Tr. zákona, § 38 ods. 2, § 36 písm. l), § 37 písm. h) Tr. zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov, pre výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. a) Tr. zákona v spojení s § 74 ods. 1 Tr. zákona mu bolo uložené aj ochranné sexuologické liečenie ambulantnou formou.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku obžalovanému bola uložená povinnosť nahradiť poškodenej strane H. C., s. r. o., sumu 2,39 eur z titulu nároku na náhradu škody.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný ihneď po vyhlásení rozsudku proti výroku o treste. V dodatočne predložených dôvodoch odvolania prostredníctvom obhajcu po rekapitulácii výrokov napadnutého rozsudku a prislúchajúcej časti jeho odôvodnenia uložený trest vo výmere 11 rokov vyhodnotil ako trest neprimeraný. Bola mu priznaná jedna priťažujúca okolnosť a jedna poľahčujúca okolnosť a podľa jeho názoru mu mala byť priznaná aj ďalšia poľahčujúca okolnosť, keďže vyhlásil, že je vinným zo spáchania skutkov, a to podľa § 36 písm. n) Tr. zákona, pretože súdu napomohol objasniť jeho trestnú činnosť. Jeho záver vyplýva z rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/100/2015 z 09.11.2015, podľa ktorého „pokiaľ páchatel na hlavnom pojednávaní dá vyhlásenie o vine a súdu prvého stupňa odpadne dokazovanie ohľadom viny, podľa názoru odvolacieho súdu je mu potrebné jednoznačne priznať aj poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zákona. Teda napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom, v tomto prípade súdu“. Vychádzajúc z uvedeného má za to, že súd nepostupoval pri rozhodovaní o treste, ktorý mu má byť za daný skutok uložený v súlade so zákonom, keď mu priznal iba jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) a nepriznal mu aj poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zákona. Ak by tak postupoval, znížila by sa mu horná hranica trestnej sadzby o jednu tretinu podľa § 38 ods. 3 Tr. zákona, pretože poľahčujúce okolnosti by prevažovali nad priťažujúcimi okolnosťami. Ak mal teda súd za to, že pri vyššie uvedenej trestnej sadzbe je potrebné na páchatel'a pôsobiť trestom odňatia slobody uloženej v polovici zákonom stanovenej trestnej sadzby, v prípade zníženia hornej hranice by polovica trestnej sadzby nebola 11 rokov. Zároveň poukázal aj na závery znaleckého dokazovania, že v čase spáchania skutku boli jeho ovládacie schopnosti z dôvodu sexuálnej deviácie znížené na polovicu. Na túto okolnosť prihliadal Krajský súd

v Prešove aj vo veci sp. zn. 7To/8/2018 zo dňa 26.07.2018, keď v uvedenej veci vzhliadol dôvod pre mimoriadne zníženie trestu v súlade s § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zákona, keďže v zmysle záverov znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, že jeho ovládacie schopnosti boli podstatnou mierou znížené pri zachovaní rozpoznávacích schopností, teda nepochybne jeho sexuálna Súd pri ukladaní trestu nielenže nezohľadnil jeho ovládacie schopnosti, ktoré boli v čase spáchania trestného činu znížené, ale touto skutočnosťou sa nijako nezaoberal a ani sa s ňou nevysporiadal. Deviacia mala vplyv na schopnosť ovládať svoje konanie. Po citácii zákonných ustanovení § 34 ods. 1, 4 Tr. zákona vyslovil, že trest pre vyššie rozvedené dôvody je nezákonný. Na základe uvedeného preto navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý výrok o treste a aby mu priznal aj poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zákona, zohľadnil súčasne zníženie jeho ovládacích schopností a upustil od uloženia súhrnného trestu, prípadne uložil mu miernejší trest odňatia slobody.

Na podklade takto riadne a včas podaného odvolania obžalovaným ako osobou na to oprávnenou krajský súd, nezistiac dôvody zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. príradku, v zmysle § 317 ods. 1 Tr. príradku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc pritom i na chyby odvolaním nevytýkané, pokiaľ by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1, a zistil, že odvolanie je dôvodné, i keď z iných ako namietaných dôvodov.

V prvom rade krajský súd po prieskume postupu konajúceho súdu konštatuje, že obžalovaný mal možnosť vyjadriť sa ku skutkom kladeným mu obžalobou za vinu, vo vzťahu ku ktorým vyhlásil, že je vinným z ich spáchania, v dôsledku čoho konajúci súd postupoval podľa § 257 a § 333 Tr. príradku a následne po vyjadrení obžalovaného a procesných strán prijal vyhlásenie obžalovaného k vine. Obžalovaný mal možnosť vyjadriť sa aj k dôkazom vykonávaným k výroku o treste a výroku o ochrannom opatrení, ako aj mal možnosť predniesť argumenty osobne i prostredníctvom svojho obhajcu k zmierneniu trestu. Postupy konajúceho súdu obžalovaným namietané neboli a keďže z konania nevzišli žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali porušenie práva na obhajobu, odvolací súd skonštatoval správnosť a zákonnosť procesných postupov prechádzajúcich vyhlásenému rozsudku.

Následne odvolací súd svoj prieskum zameril na výrok o treste, ktorý obžalovaný namietal ako neprimeraný z dôvodu nepriznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zákona a z dôvodu, že konajúci súd neprihliadal na zníženie jeho ovládacích schopností, čo by malo za následok aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zákona.

Konajúci súd, ako to vyplýva z výroku o treste, pri rozhodovaní o druhu trestu a jeho výmery prihliadal v zmysle § 34 ods. 4 Tr. zákona na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zákona, na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zákona, na spôsob spáchania oboch činov a jeho následky, na zavinenie, ako i na osobu páchatela, jeho pomery a možnosti jeho nápravy a po zhodnotení týchto všetkých okolností uzavrel, že uloženie súhrnného trestu odňatia slobody vo výmere 11 rokov je trestom primeraným.

Vzhľadom k tomu, že vo veci konajúci súd ukladal súhrnný trest odňatia slobody, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že obžalovaný bol rozsudkom konajúceho súdu sp. zn. 5T/136/2018 z 23.08.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8To/55/2019 z 23.04.2020 uznaný vinným zo spáchania trestného činu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, pre výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Trestné činy v prerokúvanej veci obžalovaný spáchal dňa 06.08.2019 a 03.06.2019, teda pred dňom vyhlásenia rozsudku vo veci 5T/136/2018 dňa 23.08.2019, v dôsledku čoho bola splnená podmienka pre ukládanie súhrnného trestu odňatia slobody podľa pravidiel ustanovených v § 42 ods. 1 Tr. zákona. Skorším rozsudkom bolo pri ukladaní trestu použité ustanovenie podľa § 36 písm. d) Tr. zákona, keďže obžalovaný sa skutku dopustil vo veku blízkom veku mladistvých, čo následne odôvodňovalo použitie § 38 ods. 3 Tr. zákona.

Vychádzajúc zo skoršieho rozhodnutia o ukladaní trestu a zo zistenia, že obžalovaný sa k trestnému činu znásilnenia nepriznal a neofutoval jeho spáchanie vo veci vedenej pod sp. zn. 5T/136/2018, odvolací

súd konštatuje, že obžalovanému nemožno priznať pri ukladaní trestu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zákona, hoci v prerokovanej veci sa k spáchaniu trestných činov priznal. Je potrebné si uvedomiť, že táto poľahčujúca okolnosť sa musí vzťahovať na všetky trestné činy, za ktoré sa trest ukladá, ak sa má na ňu prihliadať. V danom prípade táto podmienka splnená nebola.

Obžalovanému ale bolo možné priznať poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. d) Tr. zákona, pretože aj v tejto veci posudzované skutky spáchal vo veku okolo 20, čo zodpovedá veku do 21 rokov v zmysle § 127 ods. 2 Tr. zákona, pritom zo psychologického posudku prečítaného zo spisu konajúceho súdu 5T/136/2018 v odvolacom konaní je zrejmé, že u obžalovaného jeho intelektové schopnosti sú v pásme mentálnej retardácie ľahkého stupňa (IQ 65), čo znamená, že jeho súdnosť, schopnosť abstrakcie a logického myslenia je znížená. Toto zistenie teda spĺňa i podmienku ovplyvnenia jeho konania rozumovou ale i vôľovou spôsobilosťou, ku ktorej sa zasa vyjadrila znalkyňa z odvetvia sexuológie.

Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou obžalovaného, že je potrebné mu priznať aj poľahčujúcu okolnosť spočívajúcu v napomáhaní pri objasňovaní jeho trestnej činnosti príslušným orgánom, pretože jednak táto okolnosť sa musí vzťahovať na všetky trestné činy, za ktoré sa ukladá trest, a jednak obžalovaný aktívnym konaním by mal prispieť k objasneniu jeho trestnej činnosti. Ani jedna z týchto podmienok splnená nebola. Ak obžalovaný v dôvodoch odvolania poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/100/2015, ktorý konštatuje priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti automaticky pri vyhlásení obžalovaného, že je vinným zo spáchania skutku, tak tento názor je už prekonaný stanoviskom Najvyššieho súdu SR Tpj 55/2016 z 27.06.2017 publikovaným pod č. 44/2017. Pokiaľ sa uznanie viny obžalovaným raz priznáva ako poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l), teda nemožno túto okolnosť opätovne priznať aj ako napomáhanie pri objasňovaní trestnej činnosti, čomu bráni zásada uvedená v § 38 ods. 1 Tr. zákona.

Zohľadňujúc tieto zistenia odvolací súd preto uzavrel, že obžalovanému možno priznať poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. d) Tr. zákona a priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zákona, keďže trest sa ukladal pre viac trestných činov, i keď išlo o súhrnný trest.

Konajúci súd mal ukladať súhrnný trest podľa jednej zo zásad uvedených v § 41 Tr. zákona, v konkrétnom prípade, keďže obžalovanému sa ukladal trest za dva zločiny a jeden prečin, podľa § 41 ods. 2 Tr. zákona, ktorá zásada, pokiaľ by sa aplikovala, by zvýšila hornú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu, t. j. na 20 rokov. Odvolanie ale podal obžalovaný vo svoj prospech, preto túto nesprávnosť vo výroku o treste odvolací súd nemohol napraviť svojím rozhodnutím, pretože by došlo k porušeniu zásady uvedenej v § 322 ods. 3 Tr. poriadku - zákaz zmeny postavenia k horšiemu.

Obžalovaný tiež namietal, že konajúci súd nepoužil ustanovenie § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zákona a neuložil mu trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby dôvodiac aplikáciu tohto ustanovenia zistením, že v čase spáchania skutku trpel sexuálnou deviáciou, ktorá uňho znížila jeho ovládacie schopnosti na polovicu. Ani túto námietku odvolací súd neakceptoval, pretože samotná skutočnosť, že ovládacie schopnosti sú znížené na polovicu len v dôsledku poruchy sexuálneho motivačného systému, teda v dôsledku absencie hlboko vrozených averzií voči milostnému aktu, nemožno považovať za podstatné zníženie jeho ovládacích schopností, ktoré by mohli odôvodňovať spáchanie trestného činu v stave zmenšenej pričetnosti. To u obžalovaného zistené nebolo.

Napokon vo vzťahu k tejto námietke je potrebné uviesť i to, že obžalovanému bol uložený skorším rozsudkom konajúceho súdu sp. zn. 5T/136/2018 z 23.08.2019 trest vo výmere 7 rokov a podľa zásady stanovenej pre ukladanie súhrnného trestu v § 42 ods. 2 Tr. zákona súhrnný trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom.

Obhajoba v konečnom návrhu pred odvolacím súdom navrhla, aby u obžalovaného bolo upustené od uloženia súhrnného trestu. Vzhľadom ale na vyššiu závažnosť konania obžalovaného z dôvodu opakovaného spáchania toho istého zločinu znásilnenia na tej istej osobe odvolací súd uzavrel, že uloženie trestu odňatia slobody vo výmere 7 rokov nie je dostatočným a je potrebné ho sprísniť.

Odvolací súd pri preskúmaní výroku o treste tiež zistil, že konajúci súd síce obžalovanému uložil súhrnný trest, ale opomenul postupovať podľa § 42 ods. 2 Tr. zákona a teda zrušiť výrok o treste v skoršom rozsudku, vo vzťahu ku ktorému trest ukladal, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia obsahovo na

tento výrok nadväzujúce. Táto chyba je zásadnou, pre ktorú odvolací súd musel napraviť výrok o treste, a k jej napraveniu mohol odvolací súd dospieť len cez nové rozhodnutie po zrušení napadnutého výroku o treste.

So zreteľom na uvedené zistenia a prezentované úvahy odvolací súd na podklade odvolania obžalovaného zrušil napadnutý výrok o treste v rozsudku konajúceho súdu a na podklade dôkazov vykonaných nielen konajúcim súdom ale aj v odvolacom konaní následne pri aplikácii § 36 písm. d), § 37 písm. h) a § 42 ods. 1 Tr. zákona uložil obžalovanému E. O. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov nepodmienečne, Takto vymieraný trest odňatia slobody zodpovedá okrem vyššie spomenutého aj okolnostiam zisteným vo vzťahu k osobnostnej štruktúre obžalovaného a jeho intelektu a tiež záverom znaleckého posudku z odvetvia sexuológie.

Obžalovaný bol pre výkon trestu zaradený podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, keďže pred spáchaním trestných činov nebol vo výkone trestu odňatia slobody a odvolanie bolo podané iba v jeho prospech.

To boli podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd vyhovel čiastočne odvolaniu obžalovaného a na jeho podklade mu uložil miernejší trest odňatia slobody.

Rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.
jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.